

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20—61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890—1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ 1939. NOVEMBER 27.
VIII. évfolyam, 316. szám.

Hétfő

Mihály nagyvajdát fényes ünnepséggel iktatták be jogszerinti szenátornak

A képviselőház és a szenátus is nagy szeretettel és lelkes éljenzéssel üdvözölte az új szenátort — Vaida-Voevod Sándor ünnepi beszéde

„Ez a kormány teljesíti azokat a feladatokat, amelyeket az ország tőle vár!”

(BUCURESTI.) Tegnap a törvényhozó házak ülésének megnyitása alkalmából ünnepélyes istentisztelet volt a pátriárka-templomban. Az ünnepélyes istentiszteleten zászló alatt és zenekarral az élén megjelent a diszszázad is. Az istentiszteletet Emilian püspök celebrálta Nicodim pátriárka, Balan erdélyi metropolita, Gherontie és Colan püspökök jelenlétében. Az istentiszteleten megjelentek a királyi tanácsosok, köztük Iamandi Victor, az új királyi tanácsos, Gafencu, Mitita Constantinescu, Petre Andrei, Istrate Micescu, Jonescu Sisesti, Anghelescu, Paul Teodorescu, Slavescu, Nistor, Dragomir, dr. Bartolomei, Pop Traian, Giurescu miniszterek, valamint a katonai és polgári hatóságok fejei. Az istentisztelet végén imádkoztak a királyi ház tagjaiért, miközben az ének-kar: „Az Isten sokáig éltesse!” kezdetű dalt énekelte.

A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap, szombaton délután 3 órakor nyílt meg ünnepélyes keretek között a romániai törvényhozóházak együttes ülése. A képviselőházban az ülés csak rövid ideig tartott, azután a képviselők átmentek a szenátusba, ahol részt vettek Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökös jogszerinti szenátorsága elismerésének ünnepélyén.

DR. VAIDA-VOEVOD BESZÉDE

A képviselőház ülését dr. Vaida-Voevod Sándor királyi tanácsos, a képviselőház elnöke nyitotta meg. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt Armand Calinescu miniszterelnökről, utalva arra, hogy mint hős halt meg a harcokban, rendíthetetlen hűséggel teljesítette kötelességét a haza és a király iránt. A képviselőház tagjai felállva, néhány percig néma csendben áldoztak az elhunyt miniszterelnök emlékének.

A kegyeleti aktus után Vaida-Voevod elnök utalt arra, hogy Argesanu tábornok és Argetoianu kormánya után most Tatarescu királyi tanácsos elnöklése alatt alakult meg az új kormány. Az egész képviselőház hosszú és meleg ünneplésben részesítette az ülésteremben jelenlevő Tatarescu miniszterelnököt és az új kormány tagjait.

— Az új kormány kinevezését II. Károly király Öfelsége mély bölcsességgel úgy eszközölte, hogy az az egész országban a legteljesebb megelégedést keltette — folytatta dr. Vaida-Voevod Sándor. — Ez a kormány meg fogja erősíteni a testvériséget és rövid idő alatt megvalósítja mindazokat

a tetteket, amelyeket az ország tőle vár és remél.

A MINISZTERELNÖK VÁLASZA
Tatarescu miniszterelnök emelkedett ezután szólásra és utalt arra, hogy az ország minden kormánytól és mindazoktól, akik a kormányt támogatják, tetteket igényel. Ez a kormány, amely rendkívül nehéz körülmények között kapta a megbízást, kell, hogy élvezze az összes lelkiismeretes románok és elsősorban a Nemzeti Ujjászületés Frontja parlamentjének támogatását. (Nagy taps és éljenzés.) Rövid időn belül közölni fogom a kormányzasi munkatervet. Munkára szólítom fel, még pedig az erők alapjára fektetett munkára mindenkit, mert csak így remélhetjük a munka győzelmét. (Nagy taps és éljenzés.)

KETTŐS ÜNNEP

Vaida-Voevod Sándor emlékeztetett a beszédében arra, hogy ma kettős ünne-

A nagyvajda a szenátusban

A szenátus ülését délután 3 óra 25 perckor Constantin Argetoianu királyi tanácsos nyitotta meg és bejelentette, hogy a szabályzatnak megfelelően lemond elnöki tisztjéről. A szenátus nagy lelkesedéssel ujjong és egyhangulag Argetoianut választotta meg a szenátus elnökévé.

A szenátusba érkező Mihály gyulafehérvári nagyvajdát, aki tengerész-tiszti díszegyenruhát viselt, bizottság fogadta ünnepélyesen Anibal Theodorescu vezetésével. Másik bizottság, amelynek elnöke dr. Ioan Gh. Tănăsescu volt, Mihály gyulafehérvári nagyvajdát a szenátus üléstermébe kísérté. A szenátus háznagya fennhangon jelentette:

— Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökös!...

Az üléssterembe lépő nagykorúvá lett trónörökös, akit ezredes szárnysegédje kísért, nagy lelkesedéssel, tapssal és éljenzéssel fogadták a törvényhozók.

AZ ESKÜTÉTEL

Mihály gyulafehérvári nagyvajda az első szenátori székbe ült be Nicodim pátriárka Öszentsége mellé. Argetoianu elnök meleg szavakkal üdvözölte a trónörökös, utalva arra, hogy a mai nappal mint a szenátus jogszerinti tagja, részére új feladatok várnak az ország szolgálata érdekében. (Nagy taps és éljenzés fogadta az elnök szavait.) Argetoianu ezután felkérte a trónörökös, hogy tegye le az esküt. Mihály nagyvajda jobbkezét felemelte, miközben úgy az elnök, valamint a szenátus tagjai felállva és jobbkezüket fel-

pet ültünk. Ünnepejük 25 éves évfordulóját annak, hogy II. Károly király Öfelsége jogszerinti szenátor lett és ünnepejük azt, hogy szeretett fia, Mihály gyulafehérvári nagyvajda elérve a törvényes életkort, szintén a szenátus tagja lett. (Nagy taps és éljenzés.) Vajda elnök kifejezést adott annak a boldog érzésnek és büszke reménységnek, amellyel a különböző tartományokban fogadták annak idején Károly trónörökös születésének híret. Ezek a remények valóra is váltak, mert II. Károly király Öfelsége a legbölcsebb monarcha Fenséges fia az összes román uralkodója lesz. Éljen a királyi család, éljen II. Károly király Öfelsége! — fejezte be beszédét Tatarescu miniszterelnök.

A képviselőház tagjai nagy lelkesedéssel és éljenzéssel ünnepelték II. Károly király Öfelségét és Mihály gyulafehérvári nagyvajda trónörökös.

melve hallgatták végig a következő szövegű esküt:

— Hűséget esküszöm a király Öfelségének, esküszöm, hogy tiszteltem tartom az ország törvényeit és megvédem az ország területi egységét. Isten engem úgy segéljen!

A NAGYVAJDA BESZÉDE

A szenátus háznagya átnyújtotta ezután a nagyvajdának azt a pergament lapot, amelyre az eskü szövegét írták és amelyet Mihály nagyvajda energikus kézvonásokkal aláírt. Azután ujjong helyet foglalt szenátori székében később az elnöki emelvényre ment és a következő beszédet mondotta jogszerinti szenátori minőségében:

— Elnök Ur, képviselő urak, szenátor urak!

— Teljes szívemből köszönetet mondok azokért a meleg szavakért, amelyeket hozzám intéztek, valamint azokért a megtisztelő érzelmekért, amelyeket kifejezésre juttattak és amelyekkel engem körükbe fogadtak. Ma, amikor az ország törvényei szerint az ország szokásainak megfelelően először jelenek meg a szenátusban, jogszerinti szenátori minőségemben, még inkább mint valaha, számolok kötelezettségeimmel, amelyeket trónörökösi minőségemben és mint jó román, teljesítenem kell. (Nagy taps és éljenzés.)

— Az a tény, hogy ezen a napon, amelyen letettem az esküt, egybe esik annak 25-ik évfordulójával, hogy szeretett Felséges atyámat befogadták az ország szenátusába, nö-

veli a meghatottságnat, amely ebben a pillanatban kiáradt szívemből és arra készítem, hogy még erősebben és megalkuvás nélkül teljesítem, teljes meggyőződéssel kötelességemet a Haza és a Király iránt. (Nagy taps és éljenzés.)

— Mélyen áthatva a nap jelentőségétől, biztosítom Önöket, hogy teljes érdeklődéssel és figyelemmel fogom követni a szenátus munkáját. Kívánom, hogy ezzel újabb bizonyítékát szolgáltsam azon elhatározásomnak, hogy mindent megteszek annak érdekében, hogy megfeleljek az ország várakozásának és visszafizessék azt a szerető gondoskodást, amelyet minden pillanatban szeretett atyám részéről élvezek, hogy minél inkább méltó legyek dicső őseimhez.

Fergetes taps és hatalmas éljenzés követte Mihály gyulafehérvári nagyvajda, trónörökös beszédét.

A szenátorok felállva: Éljen a király, éljen a trónörökös, éljen Románia! kiáltással fejezték ki szeretetüket, ragaszkodásukat az uralkodó és a trónörökös iránt.

A MINISZTERELNÖK ÜDVÖZLETE

Tatarescu miniszterelnök emelkedett ezután szólásra és méltatta a nap jelentőségét, 25-ik évfordulóját annak, hogy II. Károly király Öfelsége, mint akkori királyi herceg, jogszerinti szenátor lett. Külön örömmel, hogy Mihály gyulafehérvári nagyvajda, elérve nagykorúságát, a mai nappal a szenátus jogszerinti tagja lett. Tatarescu ezután a maga és a kormány nevében szerencsekívánatait fejezte ki a nagyvajdának, akit külön is üdvözöltek Argetoianu, a szenátus elnöke és a jelenlevő királyi tanácsosok. Az ünnepi ülés ezzel véget is ért és Argetoianu elnök bejelentette, hogy a szenátus legközelebbi ülésének időpontjáról törvényes időben fogják értesíteni a szenátus tagjait.

MINISZTEREK BEIKTATÁSA

(BUCURESTI.) (Rador.) A Tatarescu kormány új minisztereinek legtovábbját a tegnapi napon már beiktatták hivatalukba. A belügyminisztériumban délután 12 órakor iktatták be a tisztségükbe Radu Portocala és Gh. Vantu államtitkárokat. Ünnepélyesen iktatták be tisztségébe Gigurtu mérnököt, a közlekedési- és közmunkügyi minisztériumban, ahol Ghelmegeanu Mihail, a volt miniszter, Gr. Perieteanu, a CFR elnökgazgatója és Macovei mérnök, a CFR vezérigazgatója fogadták és üdvözölték az új minisztert. Ghelmegeanu miniszter beszéde után Perieteanu vasuti elnökgazgató üdvözölte az új szakminisztert, majd szívélyes búcsút vett a távozó Ghelmegeanu minisztertől. Utána pedig Macovei CFR vezérigazgató köszöntötte Gigurtu minisztert, beszédében annak a reményének adva kifejezést, hogy az a fontos intézmény arra a színvonalra fog rövidesen emelkedni, amely színvonal elérése II. Károly király Öfelségének is kívánsága. A távozó Mihail Ghelmegeanu minisztert II. Károly király Öfelsége a román koronarend nagykeresztjével tüntette ki.

Itália elérkezettnek látja az időt ujabb békekezdeményezésre

Az ellajult tengeri harcok során eddig 130 hajót súlyesztettek el — Egyre fokozódó légi tevékenység a hadszíntéren

Nagyarányu dollárvásárlással segít Anglia érdekeit a Rotschild-csoport

(RÓMA.) (Stefani.) Ciano gróf, olasz külügyminiszter tegnapelőtt kihallgatáson fogadta Mackensen német nagykövetet és közvetlenül utána először Francois Poncet francia, majd Percy Lorraine angol nagykövetet. A hivatalos közlemény ezekről a tárgyalásokról úgy szólott, hogy Ciano gróf figyelemztette a francia és angol nagyköveteket a terbevetett tengerész-szigorítás következményeire. Anglia és Franciaország terve ugyanis az európai semleges államok körében nagy nyugtalanságot és feltűnést keltett. Ciano gróf figyelemztetése rendes körülmények között nem keltett volna nagyobb feltűnést, az a tény azonban, hogy megelőzőleg Mackensen német nagykövettel is tárgyalt és hogy előbb fogadta a francia nagykövetet, mint az angolt, beavatottak szerint különös jelentőséggel bír. Ezek a körök hangoztatják, hogy miután Itália elérkezettnek látja az időt újabb békeakció megkezdésére, Ciano gróf tulajdonképpen ennek a ténykedésnek diplomáciai útját készítette elő, vagy igyekezett előkészíteni. Franciaország tudvalevőleg mint angliá szövetségese teljes mértékben támogatja gyan a brit birodalom Németország ellenes háborúját, mégis alkalmasabbnak látszik arra, hogy a békeakciót először Párisban indítsák be. Erre vall Daladier miniszterelnök nemrégiben tett egyenes kijelentése is, hogy most már Németországon van a válaszadás sora. Ciano gróf tehát említi körök nézete szerint ezért tárgyalt először a francia nagykövettel. Természetesen ezeknek a feltevéseknek tárgyi bizonyítékai ma még nincsenek, de nem látszik kizártnak az, hogy rövid időn belül meglepő fordulat következhetik be. Erre annál is inkább számítani lehet, mert amiként az Associated Press Washingtonból jelenti, Suvich olasz nagykövet legutóbb két ízben is tárgyalt Cordell Hull amerikai külügyi államtitkárral. Ebből arra lehet következtetni, hogy Olaszország békítő akcióját az Egyesült Államok is támogatják, vagy hajlandók támogatni. Nem érdektelen tehát a feltevés sem, amely az olasz akciót Roosevelt elnök derülítő Worm Springs-i nyilatkozatával hozza összefüggésbe.

HOGY MENTETTEK MEG A GIPSY LEGÉNYSÉGÉT?

(LONDON.) (Reuter.) Az aknára futott Gipsy motoros gyors-cirkáló elsüllyedéseivel kapcsolatban a következőket jelentik: „A hajót 1936-ban építették, 1335 tonnás és 3000 fontsterlingbe került. Legénységének megmentését a partokról nagy tömeg nézte végig. Különös hatást keltett a nézőkben az, hogy a mentési terepet fényszórókkal világították be. Az is a mentés érdekességéhez tartozik, hogy az angol matrózokkal együtt 3 német pilótát is megmentettek, akiket a Gipsy gymsolnakban a tengeren hanykolódva talált elcsigázott állapotban.

RENDKIVÜLI MINISZTERTANÁCS HOLLANDIÁBAN

(HÁGA.) (Ruter.) A minisztertanács De Geer miniszterelnök vezetése alatt rendkívüli értekezletet tartott, amely hat órát vett igénybe. A gyűlésről nem adtak ki hivatalos jelentést. Ugyancsak Hágából közlik, hogy az a tengerészeti bizottság, amely Londonban már hetek óta tárgyal, tegnap visszautazott a holland fővárosba. A bizottság vezetője megérkezése után azonnal jelentést fog tenni tárgyalásai eredményéről.

(HÁGA.) (Dunaposta.) De Geer miniszterelnök a tegnap megtartott rend-

kivüli minisztertanácsi ülésen nagyobb beszédet mondott, amelyben foglalkozott az ország külpolitikai helyzetével. — Hollandia — mondotta — nem semleges, hanem függetlenségi politikát folytat. Meg akarja óvni területét, népét és lakóinak teljes szabadságát. Ez összhangban van a semlegesség fogalmával is, de annál sokkal erőteljesebb. Véleménye szerint — folytatta a miniszterelnök — minden semleges államnak erre kell törekednie, mert így tudja megóvni majd Európa harmóniáját.

NÉMET ÉRVEK A TENGERI ZÁRLAT ELLEN

(LONDON.) (Rador.) A Daily Telegraph Koppenhágából azt jelenti, hogy Németország fokozza mozgalmát a semleges államokban annak érdekében,

Ovatossági intézkedések Itáliában

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz kormány december hó elsejétől kezdődőleg az olaj és zsiranyagok felhasználásának korlátozását írja elő. Az erre vonatkozó hirasdás megjegyzi, hogy az intézkedés preventív jellegű és semminemű magyarázatra sem szolgáltathat okot. Az olasz kormány tekintettel arra, hogy a háború még sokáig elhúzódhat, kénytelen minden intézkedést megtenni oly irányban, hogy a későbbiek során anyagihiány ne álljon elő.

AZ ÚJ ROTSCHILD CSOPORT DOLLÁRT VÁSÁROL AZ USA-BAN

(LONDON.) (Reuter.) Az angliai Rotschild bankház egy bankcsoportot alakított azzal a céllal, hogy megfelelő dollár-készletet vásároljon össze az USA-ban, amellyel Anglia háborús rendelkezései azonnal ki lehessen elégíteni. A The Financial News szerint ennek a csoportnak működését a kormány minden módjában álló eszközzel elősegíti.

KÉT NAP ALATT 14 NÉMET REPÜLŐGÉP PUSZTULT EL

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati iroda a francia légügyi haderők legfőbb parancsnokának a következő jelentését közli: „A november 23-án kelt hivatalos német jelentés arról számol be, hogy november 22-én nagyszabású légügyi tevékenység volt és hogy csak egyetlen német repülőgép nem tért vissza kiindulási állomására. Ezzel kapcsolatosan a francia légügyi haderők főparancsnoksága a következőket jelenti: November 22-én hat német repülőgépet vertek le, amelyek közül 5 a mi területünkön zuhant le és ezek közül 1 Messerschmidt 109. típusu gép Goersdorfnál 30 kilométernyire Wiessembourg-tól zuhant le. Ennek a gépnek a pilótája is hadifogságba esett. A másik gép Hattennél Hagenautól északra zuhant le, pilótája meghalt. Másik Messerschmidt 109. típusu repülőgép Remenignél, Hutteagnet közelében zuhant le, ennek a pilótája szintén hadifogságba esett. A hatodik német repülőgépet, amely Heinkel 3 típusu volt, Thourout közelében verték le, pilótája életben maradt. A gép másik három utasa azonban a leszállásnál életét veszítette.

November 23-án nyolc ellenséges repülőgépet vertek le a mi területünkön a francia-angol légitraj egy- ségei. Egy Dornier 17, jelzésű gépet

hogy ezek is minél erősebben tiltakozzanak az angol tengerészeti zárlat megszigorítása ellen. Németország megbízottai ennek érdekében jelenleg öt semleges állam megbízottaival tárgyalnak. A németek érvei a következők:

1. Anglia teljesen zárlat alá akarja venni Németországot, következképpen Németországnak is jogában áll megfelelő ellenintézkedéseket tenni.

2. Bármilyen kereskedelmi, vagy személyszállító hajó, amely megkísérlné az angol tengerpartok megközelítését, vagy uszó tengeri aknába ütközik, vagy pedig a német tengeraltjáról megtorpedózzák, legyen az a hajó semleges, vagy ellenséges államhoz tartozó. Ha a semleges államok a német álláspontot magukév teszik, úgy Németország a maga részéről fokozni fogja a vásárlásait a semleges államokból és fizetéseit hosszú lejáratu hitelek útján rendezné.

BALBO MARSALL MUSSOLINI ELŐTT

(RÓMA.) (Stefani.) Mussolini miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Balbo marsallt a libiai olasz haderők főparancsnokát és tartomány kormányzóját, aki főparancsnoki minőségében jelentést tett a libiai haderő felszereléséről és helyzetéről, majd bemutatta a Duce-nak a vele együtt megérkezett libiai katonai parancsnokokat. A megbeszélésekről semminemű jelentést sem adtak ki.

Raucourtnál, Mezieres környékén, amely alkalommal a gép három megsebesült utasa hadifogságba került, másik Dornier típusu gépet Besancon közelében Courtebrune mellett. Ez a gép kigyulladt és megsemmisült, személyzete meghalt. Másik Heinkel 3 típusu gépet Boulaytől délre Mackernél verték le. Utasai közül egy meghalt, kettő pedig megsebesülve fogságba került. Dornier 17 típusu gép zuhant le Angeville-nél. A gép megsemmisült, elégett, személyzete meghalt. Másik Dornier 17 típusu gép Brass sur Meussenál, Verdun közelében zuhant le, három repülője hadifogságba került. Másik Dornier 17 típusu gép Sainte Memehould közelében La Vienne mellett zuhant le, egyik repülője meghalt, kettő fogságba került. Másik Dornier 17 típusu gép Audin le Roman mellett zuhant le, személyzete elpusztult. Végül az utolsó Dornier 17 típusu gépet, Ecurey sur Coole közelében lőtték le. A személyzet meghalt.

JAPÁN TILTAKOZÁS LONDONBAN

(TOKIÓ.) (Rador.) Japán londoni nagykövete utasítást kapott, hogy a leg erősebben tiltakozzék az angol kormánytól a Németország ellen foganatosított szigorú tengerzár ellen.

ÁTMENETI SIKEREK

(NEWYORK.) (Rador.) A Newyork Times azt írja, hogy a mágneses tengeri aknák használata Németország részéről éppen olyan kétségbeesett eszköz, mint amilyen volt a mérgek gázak használata az elmúlt világháborúban. A Newyork Herald Tribune ezt írja: Legalább is kétséges, hogy a mágneses tengeri aknák megnyerhesék a háborút, de az kétségtelen, hogy ezek a robbanó aknák Németország részére átmeneti jellegű sikereket biztosítottak.

ROBBANÁSOK BIRMINGHAM-BAN

(LONDON.) (Rador.) Birminghamban robbanás következtében öt postaláda megrongálódott. Azt hiszik, hogy az ir szabadság hadsereg tagjai követték el a robbantásokat, amelyek London több telefonfülkéjében is megismétlődtek. A robbanásoknak azonban emberélet nem esett áldozatul.

FINNORSZÁG BÉKÉT AKAR!

(HELSINKI.) (Dunaposta.) Paasikivi stockholmi finn követ, aki a finn-orosz tárgyalásokat Moszkvában vezette, nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt. Ebben a nyilatkozatban közölte,

hogy téves az a hirasdás, amely annak idején az újságokban megjelent és hangoztatta, hogy Tanner pénzügyminiszter és Sztalin jó barátok lennének. Akkor ismerték meg ugyanis egymást, amikor első ízben keresték fel a Kremlt. Paasikivi a továbbiak során nagyon érdekes részleteket mondott a tanácskozásokról és megbeszélésekről. Ami magát a jelenlegi helyzetet illeti, Paasikivi kijelentette, hogy a finn kormány hajlandó Oroszországnak Lenin-grád védelmét célzó minden kérését teljesíteni, ha az nem jár területi engedménnyel és nem vonja maga után a semleges álláspont feladását. Finnország gazdaságilag egészséges. Azokat a megpróbáltatásokat, amelyek esetleg rávárnak, nyugodtan el fogja viselni, mert évszázadok során számos szenvedésben volt része és megtanult szabadságáért tűrni és szenvedni. Finnország békét akar és ezért készen áll az újabb tárgyalásokra. A kezdeményezés e pillanatban azonban Oroszországot illeti meg — fejezte be nyilatkozatát Paasikivi meghatalmazott miniszter.

AZ ALLAHABADI KONGRESSZUSZ

(NEW DELHI.) (Reuter.) Az indiai kongresszus párt intő bizottságának üléséhez véget ért. A kongresszus határozatát átadták továbbítás végett Mahatma Ghandinak, aki azt lord Linlithgow alkirálynak továbbítja. A határozat kimondja, hogy amennyiben már ismeretes kívánságait nem teljesítik, úgy megkezdí a brit áruk országos bojkottját és szabotázst.

HEVES JAPÁN ELŐRETÖRÉS (SANGHAI.) (Exchange Telegraf.)

Delhuang-Csangban tegnap négy helyen szállottak partra japán tengerész csapatok, amelyek azonnal felvették a harcot a partvédő két kínai hadoszállal. A japán főhadiszállás jelentése szerint a partraszállott tengerészcsapatok és az ország belsejébe szórták szét. Sanghaiból közlik azt is, hogy az egy sített észak- és délkeleti japán haderők újra heves offenzívát készítenek elő. Amint a China Mail közli, a japánok ezuttal harcba dobják azokat a csapatokat is, amelyeket a mandzsu-mongol határról az Oroszországgal történt meg egyezés alapján elvontak.

(RÓMA.) (Rador.) A Messagero jelentése szerint a háború kitörése óta 130 hajót súlyesztettek el, amelyek közül 75 az angol, illetve francia tengeri erőkhöz tartozott és összesen 300.000 tonna súlyuk voltak.

— Hogyan kell megcimezni és felbélyegezni a leveleket? Bukarestből jelenti a Rador: A romániai posta és táviró vezérigazgatósága annak érdekében, hogy a postai küldemények kézbesítése késedelmet ne szenvedjen a hiányos címzés, a címzett kerülete felbélyegezésének hiánya, az elégedetlen bélyegzés vagy a már használt bélyegek felragasztása következtében arra kéri a közönséget, hogy a postai küldeményeknél úgy a címzett, mint a feladó pontos címét, nevét, lakását, uccaszámát pontosan és olvashatóan tüntesse fel. A bélyeget az érvényben levő tarifa szerint és a levelek borítékának jobb felső sarkára kell ragasztani, hogy ily módon megkönnyítsék annak felbélyegzését. A Bukarestbe szülő leveleknél és a levelezőlapoknál ajánlatos a kerület számát is római számmal megjelölni, mert ily módon lényegesen meggyorsul a levél kézbesítése.

— Lábát törte az autóbussza felszálló tisztviselő. Sulyos baleset érte Klein Béláné, sz. Walter Margitot, a „Jóestét!” kiadóhivatalának tisztviselőjét. Tegnap délelőtt a rokonszenves tisztviselő felszállott az egyik autóbusszra, amelynek padozatán elhelyezett farácsban olyan szerencsétlenül botlott meg, hogy elesve ballábát törte. A szerencsétlenül járt tisztviselőt elsősegélyben való részvétel után beszállították a Református kórházba, ahol dr. Gyulay József, a kiváló sebészorvos helyére igazította az eltört lábat és gipszkötésbe helyezte el. A szakavatott orvosi gyógykezelés Walter Margit gyors felgyógyulását teszi lehetővé.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

SI-TALPAT, botot, kötést jókarban levő keresek megvételre. Külön-külön is. Cím: kiadóban „Si” jellegre kerek.

KITUNÓ márkájú, jókarban lévő pianót keresek megvételre. Cím a kiadóban.

OLCSÓ TŰZIFA • PERIS

eladja Státus erdőben termelt prima száraz hasábos fát. Egy öl 980 lej. Ugyanez 1000 kgr. vágva 690 lej telepen átvéve. Str. Gării 19-a. (6857)

VADONATUJ szmoking, fekete mellény 170—180 cm. magas termetre eladó. Cím a kiadóban. (8062)

LEGMAGASABB árért veszek ócska réz fürdőhengereket, üstöket és mindenféle fémeket. Szaniszló, P. Stefan cel Mare 17. Telefon 13-24. (3034)

KIFOGÁSTALAN állapotban lévő 3-as wertheim szekrényt, és vas iratszékényt veszek. Cím a kiadóban. (8081)

RÖVID zongora, valódi perzsa szőnyeg, antik butorok, vitrinek olcsón eladók. Sternberg vétel eladásával Str. Regina Maria 29. (8095)

ÓCSKARUHÁKÉRT legtöbbet fizetek. Grünfeld, Piața Unirii 18. (8096)

ELADÓ modern díó háló szép kiviteli és olcsó. Diana fürdő udvar, esztalosnál. (8131)

ELADÓ egy alig használt mokett férfi garnitúra, 1 kanapé és 2 fotel. Cím: Kóhanyi, Str. Memorandului 11. (8184)

ELADÓ falú kirakat vitrin, dobkállya, zsírosbőrdő, gyorsfűző, uborkás és literes üvegek, nagy munkasztal, terem permetező, márvány, használt fehérneműk és ruhák, férfi trikófehérnemű, hó- és sárcipők stb. Calea Regele Ferdinand 89. sz. Apart. I. (8104)

EGY nagy masszív dobkémence eladó. Balázs, Cal. Marechal Foch 48. (8193)

KÖZÉPMAGASSÁGU fehér email Vesta új hengerkállya, telepes jó rádió jutányos áron eladó. Str. Goga 11. ajtó 1. (8201)

EGY karambol billiárdasztal, 1.5 lóerős villanymotor, szobai vaskállya eladó. Str. Aron 24. (8203)

IRÓGÉP Remington hordozható eladó. Ursus, Piața Unirii 19. (8208)

HÁROM íróasztal jutányosan eladó. Cím a kiadóban. (8197)

IRÓGÉP „Smith Premier” eladó. Cím a kiadóban. (8196)

BABA-KOCSIK, játék bohócok. **MÁR 280 LEJTŐL**, nagy gyári lerakat dus választék **HERCULES** Baby áruházban Cluj, Cal. Regele Ferdinand 9.

INGATLAN

BÉRHAZAK, villák, családi házak, üres telkek a város különböző részein eladók. Mediana ügyvédség, Piața Unirii 11. (7998)

ÁLLÁST KERES

HÁZMESTERI állást keres középkorú, gyermektelen házaspár. Villany, vízvezetékjavítását vállalja. Cím: P. Mihai Viteazul 6., dohánytőzsde. (8049)

DÍSZTÁRGYAKAT töröttet, hiányosat, üveg, porcellán stb. javítok. Str. Motilor 51. ajtó 4. (8190)

PERFEKT varródnő házakhoz ajánlkozik. Otthon is varr. Str. Motilor 51. Apartamentul 4. (8191)

ÁLLÁST KAPHAT

HARISNYASZEMFELSZEDÉSHEZ segítség felvétel. Silk, P. Unirii 9. (8061)

SZÖVŐNÖT, ki kersztábitos szövőszéken dolgozni tud, azonnal felveszek. Str. Tudor Vladimirescu 15. I. em. (8091)

GYORSIRÁSBAN is jártas perfekt román-magyar gépirónő keres ügyvédi irodát. Csak lelkiismeretes munkaadó ajánlkozzék. Cím a kiadóban. (8205)

KIFUTÓFIUT jó csatlóból felvesz. Roth cipész. Str. Memorandului 9. (8206)

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

Szíves tudomásukra hozom, hogy hölgyfodrász üzletet nyitottam, melyben bukaresti szisztémre elsőrendű kiszolgálást végzünk. Strada Dacia 4. Domus-palotával szemben. Szíves pártfogást kér **SALONUL TEREZA**

November 25-28. napjain a kerületi rendőrségen kell jelentkezniük a rek-virálási bonok tulajdonosainak

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkészlet közgazgatási ügyosztálya 62370—1939. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, amelyben hivatkozással a katonai nagyvezérkarnak 53450—1939. számú rendeletére, felhívást intéz az érdekeltekhez, hogy az összes kolozsvári ló, szekér hám, valamint kerékpártulajdonosok, akiknek birtokában a felsorolt tárgyakról a különböző katonai egységek részéről kiállított rekviráló bon van a tulajdonukban, valamint azok is, akiknek rekvirálási bonjuk volt, de azt visszafogták, november 25, 26, 27. és 28-án délelőtt 8—13, délután pedig

16—19 órák között — saját érdekükben — jelentkezzenek annál a kerületi rendőrségnél, amelynek illetékesége alá tartoznak. A jelentkezők vi-gyék magukkal az összes okmányokat is, amelyeket a katonai vagy a rendőrségi hatóságoktól kaptak (rek-virálási parancs, rekvirálási bon stb.), nem kell azonban magukkal vinniük vagy bemutatniuk azokat a tárgyakat, amelyeket rekviráltak ugyan, de később visszaszolgáltattak.

A vonatkozó hirdetményt dr. Horvat Iosif, Kolozsvár rendőrkészlete és dr. Timbus Liviu, a rendőrkészlet főtitkára írták alá.

Külföldi állampolgárok figyelmébe!

Kiknek és milyen okmányokkal kell 24 óra alatt jelentkezniük a kolozsvári rendőrség állambiztonsági ügyosztályánál?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkészlet állambiztonsági hivatala a tegnapi napon a következő hirdetményt bocsátotta ki:

2. SZÁMÚ HIRDETMÉNY

Hivatkozással a közrendészeti minisztériumnak 27521—1939. számú, valamint a munkaügyi minisztériumnak 36.271—1939. számú rendeletére, amely a Romániában tartózkodó külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyének felülvizsgálására vonatkozik — a felülvizsgálatra kötelesek jelentkezni:

1. Az összes külföldi állampolgárok, akiknek Romániában való tartózkodási engedélye 1939. évi december 31-én lejár.

2. Mindazok a külföldi állampolgárok, akik a 4072—1938. sz. rendelettel módosított 4072—1938. sz. rendelettel módosított hatálya alá esnek, tehát azok az egyének, akik az állampolgársági felülvizsgálat következtében elvesztették román állampolgárságukat, valamint azok is, akik nem tudják igazolni román állampolgárságukat és akik nem rendelkeznek valamely külföldi állam részéről kiállított érvényes utazási igazolvánnyal. Ezek 24 óra alatt jelentkezni kötelesek a cluj rendőrkészlet állambiztonsági hivatalánál, függetlenül attól, hogy kaptak-e személyazonossági igazolványkönyvecskéket, vagy sem és kötelesek magukkal hozni összes birtokukban lévő okmányaikat, valamint a Banca Națională részéről kiállított azt a nyugtát, amely azt igazolja, hogy lefizették azt az illetéket, amellyel megtrótták őket.

Azok a külföldi állampolgárok, akik lefizették a Banca Naționalănál a vonatkozó illetéket és benyújtották a személyazonossági igazolványi könyvecské kiállítására az okmányaikat, újlag jelentkezni kötelesek és be kell nyújtaniuk helyzetük felülvizsgálata iránti kérésüket, még ab-

ban az esetben is, ha már rendelkeznek a személyazonossági igazolvány könyvecskével, vagy ha ennek kiállítása még folyamatban is volna, függetlenül attól, hogy ennek kiállítása milyen helyzetben van jelenleg.

Tudomására adjuk, az összes külföldi állampolgároknak azoknak, akik utlevéllel rendelkeznek és azoknak, akik a 4072—1938. számú rendelettel módosított hatálya alá esnek, hogy abban az esetben, ha kivonják magukat a jelenlegi ellenőrzés alól, a törvény szigorja szerint fogják őket megbüntetni. Azokat, akik utlevéllel rendelkeznek, pénzbírsággal sújtják és átteszik a határon, azokat pedig, akikre a hivatkozott rendelettel módosított vonatkozik, kényszerlakóhelyet jelölnek ki.

A vonatkozó hirdetményt DR. HORVAT IOSIF Kolozsvár rendőrkészlete és POP LEONTIN, a kolozsvári rendőrkészlet állambiztonsági hivatalának főnöke írták alá.

— A belföldi termelésű aszaltszilva mentes a forgalmi adó alól. Bukarestből jelenti a Rador: A romániai szilvatermes megfelelő értékesíthetése érdekében a gyümölcstermelők kezdetleges száritókat rendeztek be. A helyesebb száritás biztosítására a földművelésügyi minisztérium a szilvatermővidékeken szilvaszáritókat létesített, amelyeket a termelők korlátozás nélkül használhatják. A pénzügyminisztérium egyidejűleg rendeletet adott ki, amelynek értelmében az ilyen száritó üzemekben megaszalt és a belföldi kereskedelemben forgalomba hozott szilva után a termelők nem fizetnek forgalmi adót.

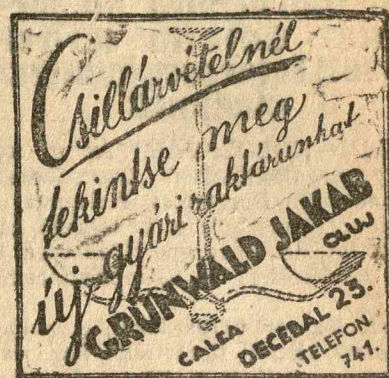
2 SZOBÁS garzonlakás fürdőszobával kiadó december 1-ére. Str. Regina Maria 5. szám. (3007)

EGY jobb leány szállást kaphat 1-étől Str. G. Tamas 10. (8202)

KÉT szoba hallos összkomfortos villalaks kiadó. Str. Ge'u 3. Ugyanott üres balkonos szoba. (8204)

OKTATÁS

TANITVÁNYKÉPZÉS kozmetika „Boté” Hamburg Cal. Regele Ferdinand 34. II. Telefon: 20-11. (7952)

Reuter jelenti:

(SZÓFIA.) Az egész ország megünnepeelte Kiosszeivanoff miniszterelnökségének 4. évfordulóját.

(BERLIN.) Dr. Todt, a nyugati erővonal megépítője a Führer nevében kiosztotta a „Weiswall” érdemrend keresztjelt azok között, akik a Siegfried vonal megépítésében szerepet játszottak.

(BERLIN.) Tegnap kezdte meg leadását a Bremen városi rádióadóállomás.

(AMSZTERDAM.) A „Rotterdam” gőzös matrózai megtagadták az engedelmességet, amikor megtrótták, hogy a hajó Angliában akar kikötni.

(LONDON.) Straits Settlements kormányzósa hadiadót vetett ki a gyarmat lakosságára.

(PRAETORIA.) Molan dr. és Herzog tábornok pártjai tegnap kimondották egyesülésüket. Az ellenzéki pártok követelik, hogy a kormány mondja ki a semlegességet a jelenlegi háborúban.

(KÖPPENHÁGA.) A dán főváros közelében kezdik alkalmazni az úgynevezett „szűrő-falakat”, mert az uszóaknák egész raja lepte el az öblöt.

(KÖPPENHÁGA.) Uhl pénzügyminiszter bejelentette, hogy a kormány új hadiadókat léptet életbe.

(BERLIN.) A német kormány a hadilapot ellenére is engedélyezi január 15-től kezdődőleg a rendes, sorrendi, munkásszabadságolásokat.

— Mit keresett a gyanus idegen a Decebal-uccában? Gyanus férfit vett őrizetbe a kolozsvári rendőrség bünygyi osztálya tegnap este. Az egyik bünygyi detektiv éjjel után a Decebal-uton lefelé haladva, észrevette, hogy egy férfi álkulccsal babrált a Decebal ut 17. szám alatti ház kapujánál. Amikor a detektiv igazolásra szólította fel a gyanus embert, ez kihívó nemtródsággal felelt, hogy ő tartalékos főhadnagy és ne trórdjék vele. A detektiv ekkor arra szólította fel, hogy kövesse őt a rendőrségre, ami ellen azonban az tiltakozott és a detektivvel szembeszállott. Előállították a rendőrségre, ahol megállapítást nyert, hogy Fridmann Melchior, dévai 44 éves férfi, aki beszeszelt állapotban lévő, a feltett kérdésekre állandóan zavaros feleleteket adott. A bünygyi osztály nyomában érintkezésbe lépett a dévai rendőrséggel, ahonnan a gyanus férfi személyazonosságára és előléterére vonatkozólag felvilágosítást kért. Addig Fridmann őrizetben marad.

— Felhívjuk azt a hat gimnáziumot végzett, 26 éves, állástalan fiatallembert (volt telekkönyvezető fiát), akinek helyzetéről legutóbbi cikkünkben beszámoltunk, hogy saját érdekében azonnal jelentkezze szerkesztőségünkben. Megfelelő állást tudunk részére.

Rádió

HÉTFO, november 27.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Pontos időjelzés, vizállásjelentés. 12:10: Giurgea zenekara. 13:30: Déli zene, közben hírek. 19:17: Lemezek. 19:50: Hírek. 21: Lemezek. 21:10: Hírek. 22:30: Ebers Clara és Fischer Res hangversenye. 23:05: Sztravinszkij hangversenye. 23:45: Hírek, majd hírek magyar nyelven, könnyű zene.

Budapest I. 7:45: Tonna hanglemezek, étrénd. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. — 13:10: Hegedű, zongora kísérettel. 14:30: Cigányzene. 15:30: Hírek. 17:15: Diákfelőra. 17:45: Hírek. 18:15: Éneklő ifjuság. 19:15: Táncclemezek. 19:45: Felolvasás. — 20:15: Hírek. 20:25: Mandolin zene. 21: Előadás. 21:15: Operaház zenekara. — 22:40: Hírek. 23: Cigányzene. 23:40: Szalonzene. 1:05: Hírek.

Dr. Bornemisa polgármester üdvözlő táviratot küldött Tatarescu miniszterelnöknek

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az új kormány megalakításával kapcsolatosan dr. Sebastian Bornemisa, Kolozsvár város főpolgármestere a következő táviratot intézte Gheorghe Tatarescu királyi tanácsoshoz, az új miniszterelnök bázis:

„Kolozsvár város lakói, a polgármesteri hivatal tisztviselői kara és a magam nevében is kérem Excellenciát, fogadja legmelegebb szeretetszavaimat, ahhoz a nagy bizalomhoz és megérdemelt értékeléshez, amely szeretett királyunk II. Károly király Öfelsége részéről nyitvánult meg, megbízva Excellenciát, — a jelenlegi nehéz időkben — azaz, hogy a Trón első tanácsadója és az ország miniszterelnöke legyen. Adja a jó Isten, hogy az ország javára és Öfelsége, a király dicsőségére jól teljesíthesse megbízatását.

DR. SEBASTIAN BORNEMISA,
Kolozsvár város polgármestere

Milyen esetben élvezik a kézműiparosok a forgalmi adó alól való mentességet?

(BUCURESTI.) (Rador.) A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, melyben a következőket közli:

Ismeretes, hogy azok a csizmadia-mesterek és más kisebb kézműiparosok, akik üzlethelyiségüket spanyolfallal, vagy vékony fallal választják el a műhelytől, nem tekinthetők olyanoknak, mint akik elárúsító helyiséggel rendelkeznek és következésképpen mentesek a forgalmi adótörvény 9. szakaszának rendelkezései alól,

ha és amennyiben egyébként megfelelnek a forgalmi adótörvény vonatkozó szakaszaiban előírt rendelkezéseknek. Ez a kedvezmény azonban csak akkor illeti meg ezeket a munkaadó kézművesmestereket,

ha a műhelyt paravánnal, vagy vékony deszkafallal elválasztó elárúsító helyiségben kizárólag saját készítményüket hozzák forgalomba.

Viszont nem élvezik a forgalmi adó alól való mentesség kedvezményét abban az esetben, ha olyan kész gyártmányokat, ipartermékeket árusítanak, amelyeket más iparosoktól otthon, saját lakásukon készítenek az ilyen üzlethelyiséggel, illetve műhellyel rendelkező kézműiparosok részére, eladásra.

— Megőrült egy jobbsorsra érdemes iparos. Tragikus csapás érte a Caile Ferate-uccában lakó Gáspár Dénes mechanikust. A 42 éves férfi, aki a legnormálisabb életet élte, hirtelen megzavarodott. A szomorú eseményt egyik szomszédja fedezte fel, amikor átrohanva az udvarába, minden további nélkül ki akarta nyitni a műhelyét. Amikor a tulajdonos elcsodálkozva kérdezte: miért akarja leverni az ajtótól a lakatot, a szerencsétlen férfi zavaros választ adott: „Szerszámok kellenek nekem — gesztikulált — amelyekkel az udvart fel kell dolgozzam arra a célra, hogy nyáron uszoda legyen, télen pedig kocsolyapálya.” Gáspár szomszédja azt gondolta, hogy váratlan vendége ittás s szép szavakkal hazá akarta vinni, de a következő pillanatban az örülség tünetei kezdtek rajta mutatkozni. Amikor a közelben őrszolgálatot teljesítő rendőr arra szólította fel, hogy kövesse őt a rendőrségre, hirtelen megfogta a Caile Ferate-uccai bérház lépcsőjét, hogy azokat is magával vigye. Nagy küzdelem árán sikerült ártalmatlanná tenni és bekísérték a negyedik kerületi rendőrségre, ahonnan a rendőrkészletre küldték át, hogy az elmeorvosintézetbe szállítsák. A megzavarodott iparos szomszédjai úgy tudják, hogy úgy az édesapja, mint az egyik nagybátyja is, szintén ebben a betegségben haltak el.

Lelkészszenteléssel ma befejeződnek a ref. egyházkerület tanácskozásai

Elfogadta az egyház parlamentje a lelkész állások beosztásáról és áthelyezésére vonatkozó püspöki szabályzatot

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az erdélyi református egyházkerület közgyűlésének szombat délelőtti részét Vásárhelyi János püspöknek lapunk tegnapi számában nagy vonásokban közölt, nagyhatású beszéde töltötte ki. A püspöki jelentéshez lapunk zárta után Csefő Sándor nagyenyedi tanítóképződei igazgató szölt hozzá. Köszönetet mondott a főpásztornak az egyházi és iskolai kérdések minden részletére kiterjedő, mély tanulságokat magába foglaló jelentéséért és kérte a közgyűlést,

szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet a püspök munkásságának. Ezzel a közgyűlés délelőtti része be is fejeződött.

A délutáni folytatólagos tanácskozásokat gr. Teleki Arctur rangidős főgondnok nyitotta meg. Dr. Tavaszy Sándor püspökhelyettes felolvasta a délelőtti tanácskozások jegyzőkönyvét, majd dr. Illés Gyula előadó terjesztette elő az igazgatótanács jelentését, amelyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A jelentéshez elsőnek dr. Balogh Elek igazgató szölt hozzá. Kérte az igazgatótanácsot, hogy

a jelentésben felsorakoztatott tanügyi és egyházi sérelmek ügyében járjon el az illetékes hatóságoknál.

Elsősorban tegyen intézkedést annak érdekében, hogy

az elemi iskolák hozzájuthassanak a törvényben megállapított közsegélyekhez. A vallásoktatás terén kirívó sérelmeket is orvosolja, hogy ne történhessék meg olyan eset, hogy református gyermek más felekezet vallásóráira kényszerüljön járni.

Vásárhelyi János püspök kérte a közgyűlést, hogy konkrét eseteket hozzanak az igazgatótanács tudomására, amely meg fogja tenni a lépéseket a sérelmek orvoslására.

az illetékes tényezőknél.

Vásárhelyi János püspök ezután előterjesztette a lelkési állások beosztására, ezzel kapcsolatos minősítésére és a lelkési áthelyezésre vonatkozó szabályzatát. Hangsúlyozta a javaslat elvi fontosságát, amelynek elkészítésénél az a szempont vezette, hogy

nak javaslatát, amelyet Laár Ferenc terjesztett elő. Ezután az üresedésben levő egyházi állásoknál történt változásokról tett jelentést az igazgatótanács, majd a különböző bizottságok tették meg mindenre kiterjedő alapos jelentéseiket.

Vásárhelyi János püspök magasröptű imájával és közénekkel záródott a közgyűlés. A reformátusok nagy napjai a ma a belvárosi templomban lelkészszenteléssel fejeződnek be. A szentelési szertartást Vásárhelyi János püspök végzi. Este ugyancsak a belvárosi templomban a Nőszövetség díszhangversenye fejezi be a kétnapos tanácskozásokat.

a megfelelő felkészültségű lelkészek megfelelő helyre kerüljenek.

A javaslat körül termékeny vita alakult ki, amelynek során felszóltak: Kónya Kálmán, dr. Balogh Elek, Bálint Mihály, dr. Polonkay Tivadar, Kovács Zsigmond, Bíró Lajos, Fülöp Ferenc, Erdős Gábor, Simó János és Jankó Dénes. A hozzászólások után a közgyűlés

a püspök által előterjesztett szabályzatot némi módosítással elfogadta.

Vásárhelyi János püspök köszönetet mondott a javaslat elfogadásáért, majd Kiss Lajos görögnyelvi esperes tette meg jelentését a különböző bizottsági javaslatok eredményéről, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

A közgyűlés további részében a különböző jelentések hangzottak el. Élénk vitát váltott ki az óromániai egyházmege szervezeti szabályzatá-

Kinos botrányt rendezett a féltékeny feleség

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megdöbbenő botrányt rendezett J. G. pincér felesége a Reg. Maria ucca egyik vendéglőjében. Este 8 óra tájban a harcias fiatalasszony kissé beszeszt állapotban berontott abba a vendéglőbe, ahol férje alkalmazásban van és rárohant az éppen kiszolgáló férjére, hogy megüsse. A helyiségben igen kinos jelenet játszódott le, mert a részeg nő torzaskadatokból kiáltotta:

— Egyedül te vagy az oka, hogy megfeledkeztem magamról és berugtam, mert hűtlen lettél és olyan nővel csalsz meg, akit cselédemnek sem tartanék.

Amikor a jelenlevők közül valaki azt a megjegyzést tette, hogy azért

nem tartaná cselédnek, mert féltene a férjét, a felbőszült fiatalasszony — minthogy nem tudta, hogy melyik vendég tette a megjegyzést — sorra súlyos kifejezésekkel sértegette őket. Közben a hangos kiáltások következtében a vendéglő előtt hatalmas embergyűrű sereglett össze. A vendéglős rendőrt küldött az első kerületi kapitányságra, ahonnan Ponorean Juliu ügyeletes rendőrmester sietett a közbotrány színhelyére, aki a garázdálkodó asszonyt egy bérkocsin hazaszállította a Scărilor uccai lakására.

A kinos vendéglői botrány ügyében az első kerületi rendőrség kihágás címen megindította az eljárást.

A francia és jugoszláv sajtó melegen üdvözlí Tatarescu kormányát

(BELGRÁD.) (Rador.) A Politika című lap a Tatarescu királyi tanácsos elnökletével megalakult új román kormányról azt írja, hogy az belsőleg, a fejlődés politikáját fogja követni, külpolitikai vonatkozásban pedig a semlegesség álláspontját.

MIT IR A FRANCIA SAJTÓ (PÁRIS.) (Rador.) A francia sajtó szombati száma a legmelegebb rokoni-

szenvel üdvözlí a Tatarescu elnökletével megalakult új román kormányt. Az összes francia lapok hangsúlyozzák, hogy az új miniszterelnököt széles körben ismerik és rendkívül nagyra becsülik Párisban, ahol mint Románia nagykövete tevékenykedett. A Le Petit Parisien Bourgues aláírásával történelmi visszapillantást vet az új kormány megalakításának körülményei-

re és a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel tesz említést arról az elhatározottságáról és bölcsességéről, amellyel II. Károly király Öfelsége irányítja Romániát.

— Utótt az órája annak — írja az újság — hogy ennek a tehetséges és sok lehetőséggel rendelkező népnek összes barátai azt kívánják: Romániában csak olyan románok legyenek, akiknek a véleménye mindenben azonos. Tatarescu királyi tanácsos, miniszterelnök nagy tekintéllyel rendelkezik. Grigore Gafencu külügyminiszter bebizonyította, hogy olyan diplomata, aki biztos kézzel vezeti Románia hajóját a szirtek között. Mitita Constantinescu, aki továbbra is a pénzügyminiszter maradt, tudni fogja elképzeletét megvalósítani.

Ilyen munkatársakkal II. Károly király Öfelsége abban a kedvező helyzetben lesz, hogy tovább folytathassa az ország legszigorubb semlegességének és a nemzeti függetlensége megőrzésének politikáját.

A L'Oeuvre című lap azt írja, hogy az új kormányban a legjelentősebb tárcákat rendkívül értékes egyéniségek töltik be. Így többek között Mitita Constantinescu, a Román Nemzeti Bank kormányzója, évek óta egyik legmegrendíthetlenebb védelmezője a román valutának: a lejnek.

A Tatarescu elnökletével megalakult új kormány tovább fogja folytatni Németország megbízottaita a gazdasági tárgyalásokat. A Le Petit Bleu című lap azt írja, hogy a Tatarescu kormány megalakításának minden olyan egyén kell, hogy örüljön, aki hű marad a szabadság és a függetlenség eszméjéhez.

Mihail Vlahide, a miniszterelnökség vezértitkára széleskörű megbízást kapott

Bukarestből jelenti a Rador: Tatarescu miniszterelnök rendeletet adott ki, amelynek értelmében Mihail Vlahide, mint a miniszterelnökség vezértitkára felhatalmazást kapott, hogy aláírja mindazokat az okiratokat, hivatalos iratokat és levelezést, amelyeknek aláírását a miniszterelnök nem tartotta fenn a maga számára. Ezenkívül intézte az összes ügyeket, továbbíthassa a hivatalos ügyiratokat, jóváhagyhatta a költségeket, aláírhatta a kinevezési és előléptetési okmányokat, valamint jegyezhesse a fizetési utalványokat a miniszterelnök nevében és megbízásából, amely fizetési utalványokra a költségvetési előirányzatban fedezet van.

— Időjárásjelentés. Bukarestből jelenti a Rador: Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint az időjárás a legutóbbi 24 óra alatt változatos volt. Az ég általában borult, Olteniában, Moldovában és Bukovinában a tegnapi nap nem is havazott. A havazás ma reggel folytatódott. Moldovában és az ország déli vidékein a hőmérséklet lényegesen csökkent. Várható időjárás a következő 24 órára: változatosan felhőzött ég, gyenge nyugati szél, a hőmérséklet állandósul, az ország déli részében havazás. Bukarestben tegnap reggel újabb hóvihár kezdődött.

— Hétfőn kezdődik meg a szabad devizák tőzsdéi forgalma. Bukarestből jelenti a Rador: A devizakereskedelem szabályozásáról szóló új törvény értelmében a szombati napon kellett volna megkezdeni a tőzsdén a szabad devizák forgalmát. Tekintettel azonban arra, hogy a szombati napon tőzsdézárás volt, a szabad devizákkal a kereskedelem csak november 27-én, hétfőn veszi kezdetét. Az Argus szerint hétfőn fog eldőlni az, hogy vannak-e vevők a szabad devizákra, mert jelenleg csak eladók vannak, akik az exportból felszabadult szabad devizákat kínálják megvételre.

Vásár Remiremontban

PÁRIS) Remiremont? Itt van mind a Maginot-vonal mögött, ugyan kis város, mint a többi, szerte Franciaországban. Házai a Lajosok idejében épültek, a nagy forradalom óta csak egy új iskola készült, de a kövezete talán még a Mero- ing időkbeli való. A város népessége ugyanannyi, mint volt Nagy Napoleon, egy a Napkirály korában, mert ma is ugyanannyi fűszeresre, ugyanannyi szijártóra s ugyanannyi kovácsra van szükség. A francia kisváros: kisvárosi és kiskereskedelmi központ a környező tanyák és földműves falvak számára. No, itt a Márton-napi vásár... Már kora hajnalban egymást érik az országutakon a vásárra terelt szüldök, szvéngek, lovak, tinók, meddő tehén, tengerivel, hajdinával, csirkés s liszt-kosarakkal tele kocsi és szekerek, sőt pupozva megrakott, kétkerekes talyigákat is láthatunk, mert itt még régies minden közlekedési eszköze; szalmafödél a tanyákon, fakilincs az ajtókon, még a nők öltözeté is száz évtized óta egyforma s az a küszöbön kuporgó kandúr talán még a második császárság idején járt éjszakánként szerelmi kalandjaira.

Mire kivilágosodik, hemzseg a sokaság a vásártéren és óriási a zsvaj. Az idegen bámulva állapítja meg, hogy ilyen vásárt még sohasem látott, mert mindenki el akar adni valamit, de vásárolni senki sem akar semmit. Az emberek mind sapkát viselnek, többnyire azt, amelyet a nagypajuktól örökölték és corduroy-nadrágot, — ez a bordázott, félbárony szövet erősebb, mint a bőr és amikor már negyedszázad óta viselik, akkor is olyan, mint az új, mivelhogy új korában is olyan volt, mintha már negyedszázad óta koptatták volna. A folyton növekvő zsibongásban szinte észrevétlenül jönnek létre az üzletkötések.

— Henri, azért a redves borjuért senkitől se kapsz többet, mint háromszáz frankot... Odaköthetem a kocsimhoz?

Henri biccent és Jean már vezeti is a borjút kocsijához. Az üzlet be van fejezve. Hogyan? Pénz nélkül? Igen.

A vásárbán künn vannak a Société Générale pemiremonti fiókjának emberei, mert a környék népe náluk tartja a pénzét. A bankfiúk kezében kis könyvecske, melynek minden lapján három rovat van.

„Nevéről átirandó... összeg... nevére.”

Az imént leírt borjuvásárlásnál három rovatba ezt írták be:

Jean Duwal — 300 fr. — Henri Lamaison.

Ezt a lapot majd délután kitépik a könyvecskéből és átadják a bankfiók könyvelőjének — a többi már az ő dolga.

Itt senki sem fizet készpénzzel, mert mindenkinek van bankszámlája. Amit a fűszerestől vásárolnak és házi használatra hazavisznek; a gyertya, a só, a cukor, a kocsikenőcs megmásmint árát az asszony a vásártér szélén beveszi a zöldség, vaj, turó vagy a csirke és a tojás árusításából.

A vásárbán, hol senki sem akart venni és mindenki csak eladni akart, lassan elhalkul a zaj és végül is elkel minden — tizenegy órára. Mert tizenegy óra a l'heure d'apéritif, „az étvágy gerjesztő órája”, amikor is minden francia, ha benn jár a városban, megkívánja és meg is issza a maga pohár ürmösét vagy pálinkáját, vagy esetleg abszintjét, felhigitva egy pohár szódavízben. Tízennyolc órákor hirtelen megtelek mind a két „kávéház”, a Café de la Poste és a Café du Commerce. Mindegyikben lehet kapni mindenféle italt, csak kávé és nem, — ezek a kávéházak, kálya- és pipafüsttől patihatalmas, kálya- és pipafüsttől hatalmas falak mindent láttak már a századok folyamán, csak olyan embert nem, aki a kávéházban kávé ivott.)

A kávéházban még nagyobb a zsvaj, mint künn volt a vásártéren, de már nem az adásvételről beszélnek, hanem politikáról és a napi események

Hálófülkében

Írta: Hungady Sándor

X. ur középkori, tekintélyes férfi, a kilencvenkilós súlycsoportból. Ő beszélte el nekem a következő történetet:

— A mult héten hálókocsin utaztam hazafelé Velencéből. Későn váltottam jegyet, már csak felső ágyat kaptam. Drukkolva vártam a peronon a fülkeajtájában. Lestem, hogy ki lesz az utitársam? Szinte imádkoztam, hogy rokonzenves egyen legyen. Nincs annál kellemetlenebb, mint mikor az embernek együtt kell tölteni egy egész éjszakát egy másik testtel, olyan szűk helyen, mint a hálókupék. Azt hiszem, még a nászéutasoknak is eszébe jut néha ilyenkor: „de jó volna egyedül lenni.” Hát még milyen borzasztó, ha az a másik test még hortyog, krárog, szuszog, fecseg, megtöltve a szűk teret jelenlétének egyéni kipárolgásával.

Öt percig buzgón imádkoztam, majd a szívem összeszorult a megdöbbenéstől. Megérkezett az utitárs, aki nem volt rosszabb, mint ha az ördög pakkját rakták volna föl a hálóba az én bőröndöm mellé. Ezzel az emberrel és husz évvel ezelőtt valami nagyos éles nőügyből kifolyólag párbajoztam. A párbaj után nem békültünk ki. Kézfogás nélkül váltunk el és amikor csak tehetjük, a távolból is kifejeztük egymás iránt változatlan undorunkat.

Láttam jövendőbeli hálótársam arcán, hogy ő is meg van hőkkenve. Azonnal kitalálta, hogy mivel inzultáljon. A fülem hallatára tárgyalni kezdett a hálókocsikalausszal. Tíz pengőt ígért neki, ha kicseréli a jegyét. Más ágyat, más partnert akar. Satöbbi. A kalauz csóválta a fejét, hogy a dolog nehéz lesz, mert az utasok már mind kényelembé helyezkedtek.

Nem vártam meg a tanácskozás végét. Bementem a fülkébe. Levétkeztem, lefeküdtem és szivarra gyujtottam, mert tudtam, hogy régi ellenfelem hidegszája és retteg a füsttől.

Tíz perc múlva nyílt az ajtó. Bejött a dög. Nem sikerült neki máshova költözködni. Végigbiccentem, amíg levétkezett. Láttam ingben, alsónadrágban. Láttam, amikor lehuzta harisnyáját. Láttam az undok, lila-piros csikos pizsamáját, a papucsát, amikor előszedte a kis utaitáskájából.

Hallottam, hogy nyög, köhög, hogy forgolódik az alsó ágyban. Tettem magam, hogy alszom és irtózatossá válnak a szemem. Jót röhögtem magamban, amikor füttyölni kezdett. Elhitte a számár, hogy alszom, így akart fölkelteni. Mire még vesztebbül hortyogtam, egész operaáriát hortyogtam végig, éberen, mint egy nyúl, pusztán gonoszságból.

Hanem a végén mégis elaludtam. Aludtam, aludtam. Majd kinyitottam a szemem. A fülkében még csönd, haj-

ról, de ezek közé nem sorolják a háborút. A háboru egyszerűen „van” és nincs róla mit beszélni. Időnként nyolc tíz tompa dörög mördül bele kelet felől a politikai vitákba, de legfeljebb azt mondják rá nevetve:

— Élénk tüzéségi tevékenység a Senki földjén...

S hamar visszatérnek a vita tárgya-hoz: kell-e személyi pótlék a polgármesternek, vagy sem — Mi lehet az oka, hogy Cirey felé az országúti hidat még mindig nem javítják, mikor jönnek már meg az igért tenyészkosok, hiszen így a husvétii bárányok helyett már csak pünkösdre lehet kis bárányokat várni, de talán még arról is lekések...

Ah, éppen jókor jön a Monsieur le Député, a kerület képviselője, — mind ezekért kérdőre lehet vonni... A társaságban a képviselő ur az egyetlen, aki kalapot visel... Kabátja gombjában ott a Légion piros szalagja, ahhoz nem lehet sapkát viselni. A képviselő urat öt-hat ember kíséri a „párt” helyi vezetői... De ha kérdzem, hogy a képviselő ur melyik párt-hoz tartozik, minden századik ember sem tud nekem felelni. Fontosabb en-

nali félhomály. Megnéztem az órám. Reggel negyedhét volt. Hirtelen elhá-tároztam, hogy fölkelek. Legalább előbb mosdom. Az alsó ágy tulajdonosá-nak kell majd kiöblíteni a közös mos-dólavorból az én maradékhabomat.

Lenéztem az emeletről. Persze, hogy az alsó, undok kutya eltette a helyéről azt a kis lépcsőt, amelyen a felső ágy-ba kell felmászni. Kővér vagyok, lus-ta vagyok, sohasem voltam jó tornász. Sőhajtvá készülődtem a hegymászás-hoz.

Kinyújtottam a lábam, hogy vala-hogy majd lelépek a magasból. Hát amint bocsátkoztam lefelé, éreztem, hogy a talpammal valami szőrös és gömbölyű dologra lépek. Kényes hely-zetekben az ember agya nagyon gyorsan működik. Én is kiszámítottam egy pillanat parányi tört részlete alatt, hogy az alsó ágy gazdájának a fejére léptem. Még azt is tudtam, az ösztön sugallatával, hogy ő is éppen azt akar-ta, amit én. Elsőnek kelni, öltözni és mosdani, otthagyni nekem a piszkos habot.

Mondom, hogy rossz tornász va-gyok. Elvesztettem az egyensúlyomat, nem tudtam visszacsúszni a megkez-dett mozdulatot és kilencvenkét kilóm teljes súlyával ráléptem arra a fejre, amelyet a talpam alatt találtam.

A fej megbicsaklott. Én lecsusztam a levegőből és lovagló ülésben ráestem a fejhez tartozó nyakra. A két com-bommal görcsösen körülfontam ellen-ségem nyakát, belékapaszkodtam a hajába. Aztán mind a ketten lezuhan-tunk a földre, fejünket belévertük a fülke falába, majd négykézlábra áll-tunk és föltápáskodtunk.

Itt közbevágtam:

— Na és mit mondott hálótársad és ellenséged, amikor fölálltatok?

X. ur nevetni kezdett:

— Azt mondta, hogy „szervusz te hülye.” Akármilyen furcsa, husz évi harag után muszáj volt kibékülnünk. Elkéseredett viszályunk tuljutott a forrponton azzal, hogy a fejére léptem.

A mügummi és a növényi kaucsuk csatája

Nemrég a szumátrai gumiültetvé-nyesek egyik ismert egyesületének közgyűlésén felvetették a kérdést, „hogyan lehetne tudományos vizsgálati módszerekkel és kísérletezésekkel a növényi kaucsukot megfelelő vegyé-szeti eljárás révén a szintetikus kau-csuk eredményes versenytársává ten-ni”. Ezzel kapcsolatban megállapíto-ták, hogy a növényi kaucsuknak a „mesterséges” gumi hatalmas verse-nyével világszerte meg kell küzdenie, még pedig a saját tulajdonképpeni te-rületén is, mint például a pneumatikus kerékgártás terén.

A gumiültetvényesek gondolai a né-met BUNA-ipar fejlődésével párhuzá-mosan növekednek. Ezeket az aggodal-makat az angol kaucsuk-feldolgozó ipar is osztja, amelynek kísérleti tár-sasága már 1938-ban kimerítő titkos jelentést terjesztett az illetékes fóru-mok elé a BUNA jellegzetes tulajdon-ságairól. A tapasztalatok szerint a mü-gumi sok tekintetben föltöte áll a ter-mészetes kaucsuknak. A BUNA-ból készült autókerekeknek élettartama 40 százalékkal hosszabb. A BUNA nem és a nedvesség, a levegő, az olaj stb. öregedik, hosszú raktárolás esetében behatására sem veszti el a szilárdsá-gát meg ruganyosságát. A gumi-fa a nyersanyagul szolgáló kaucsuk-latex-nek természetesen csak egyetlen fajta-ját szolgáltatja. A mügumit minden óhajtott tulajdonsággal lehet előállíta-ni. Ilyen módon mind ujjabb és ujjabb kombinációs lehetőségek kínálkoznak. A legkülönbözőbb BUNA-matériák előállítására, amelyek több, a termé-szetes gumi számára eddig hozzáférhe-tetlen alkalmazási területen is érvé-nyesülnek. A BUNA-t nemcsak a né-met iparban használják fel; „perbuan” alakjában például hajtósíjizjakul, cső-vek kötőanyagául szolgál s máris meg-találja az utat a vilápiachoz.

MONDHAT AKÁR KI, AMIT AKAR

mert olyan olcsón és jól étkezni és szórakozni, mint az

„Európa”
ÉTTEREMBEN

Str. Reg. Maria 6. sehol sem lehet. Nagyszerű zenéről gondoskodik a közkedvelt László Jenő és zenekara. Vacsora után minden este tánc.

nél, hogy a képviselő ur mindenkivel kezdet szorít, majd nem mindenkit a ke-resztneven szólít s az egész társaság előtt számol be azokról a dolgokról, melyeket a megye székhelyén vagy Párisban a kormánytól elintézt. Az egyetlen szempont, amely szerint a képviselőt értékeli, az, hogy kerületé-nek és választóinak rábizott ügyeit hogyan intézte el? Mikor most a beszá-moló véget ér, az emberek előhozzák ujjabb ügyes-bajos dolgaikat s a ké-pviselő kísérete mindent feljegyez — a képviselő ur karácsony és újév közt megint itt lesz és be fog számolni a most rábizott ügyekről: a jogosulatlan igényeket nem fogja kielégíteni, de az olyan ügyekben, melyek jogosak vagy legalább méltányosak, mindent meg fog tenni...

De mielőtt hazamennének az embe-rek, a képviselő ur felkapaszkodik egy asztalra és azt mondja:

— Messieurs, mint tudják, pártom most ellenzéki; de ha a haza ügyéről van szó, pártszempontok nincsenek. Elkerülhetetlen, hogy a kormány su-lyos áldozatokra kérje a nemzetet. Sok pénzre lesz szükség. Szeretném, ha számat vetnének magukkal és tájékoz-

tatnának, hogy ki mennyit jegyez a hadikölcsönből... A titkárom majd felírja a számokat.

Negyedóra mulva a képviselő ur ujra fellép az asztalra és kihirdeti az eredményt:

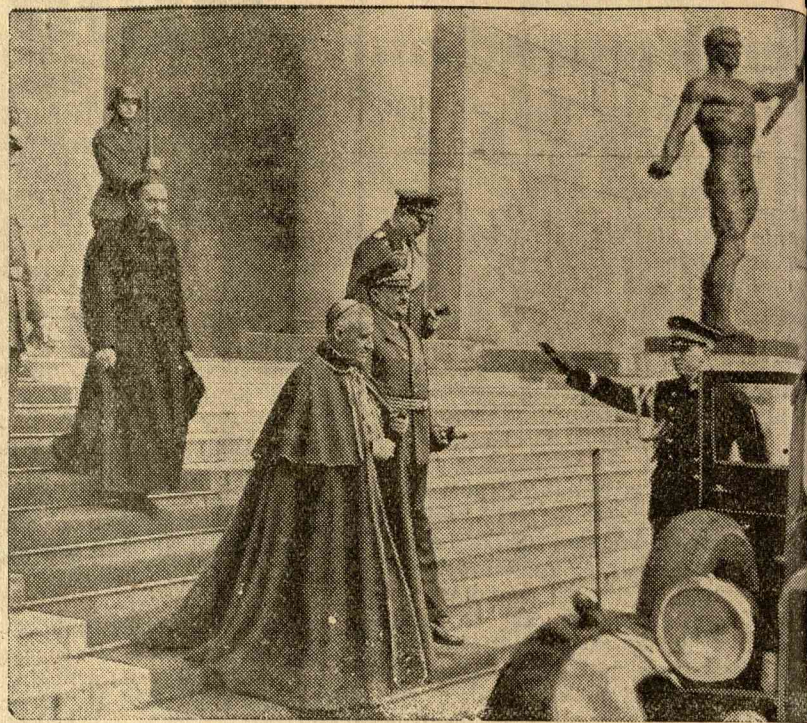
— A remiremonti vásár közönsége háromszázhetvenmillió frankot hajlan-dó jegyezni. Köszönöm a haza nevé-ben.

Azt mondja erre az egyik francia:

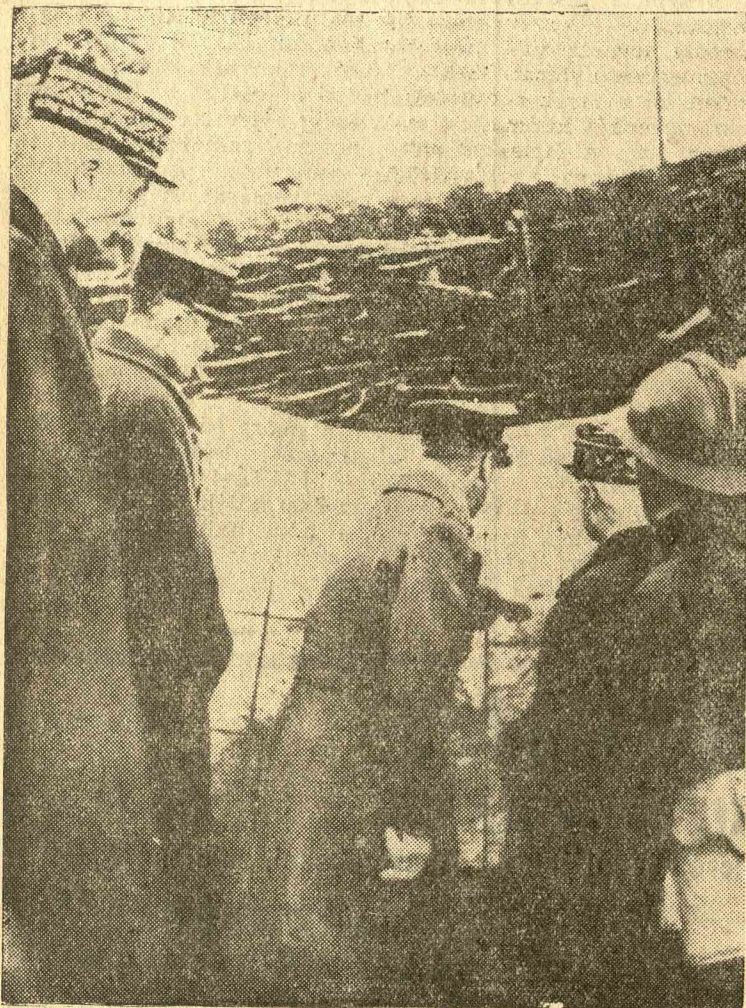
— Nincs mit köszönni, mert a haza — az a nemzet; a nemzet pedig mi vagyunk. Mi nagyon jól tudjuk, hogy miről van most szó? A szabadság nem frázis; nekünk szabad azt gondolni és hirdetni, amit akarunk, sőt amit gondo-lunk és érzünk, azt ki is mondhatjuk és a sorsunkat mindenesetre mi ma-gunk intézzük. Függetlenek vagyunk és szabadok és ebből semmit sem en-gedhetünk, mert számunkra az életnek szabadság nélkül semmi értéke sin-csen. Mi nemcsak a hazát, védelmez-zük, hanem önmagunkat egyéneként is. mert mi soha, semmi körülmények között sem lehetünk senkinek az esz-közei és szolgálai. Mi nem akarunk urai lenni másoknak, de önmagunknak mi maradunk az urai, amíg csak élünk.

A ROMÁN-NÉMET LABDARUGÓMÉRKÖZÉSEN MEGJELENT ELŐKELŐSÉGEK. Balról jobbra: GRIGORE PLAGINO, az UFSR elnöke, GABRIEL MARINESCU tábornok, rendészeti miniszter, az FRFA elnöke, FABRITIUS bukaresti német nagykövet felesége, von TSCHAMMER und OSTEN, DOMBROWSKY tábornok, Bukarest főpolgármestere a mérkőzésen, amelyet Bucuresti válogatott csapata nyert meg 1:0 arányban.

ORSENIGO pápai nuncius a diplomaták nevében szerencsekívánatként Hitler kancellár megmenekülése felett. Orsenigo távozik a palotából.

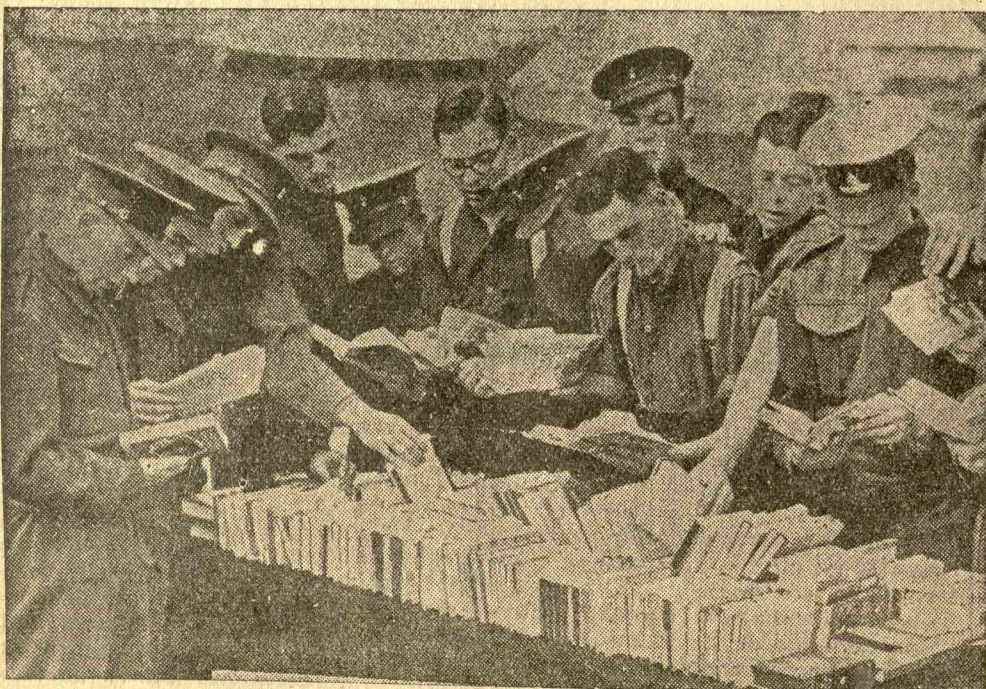
WINDSOR herceg meglátogatja a nyugati hadszíntéren a francia hadsereget. A herceg a hadászati állások térképét tanulmányozza.

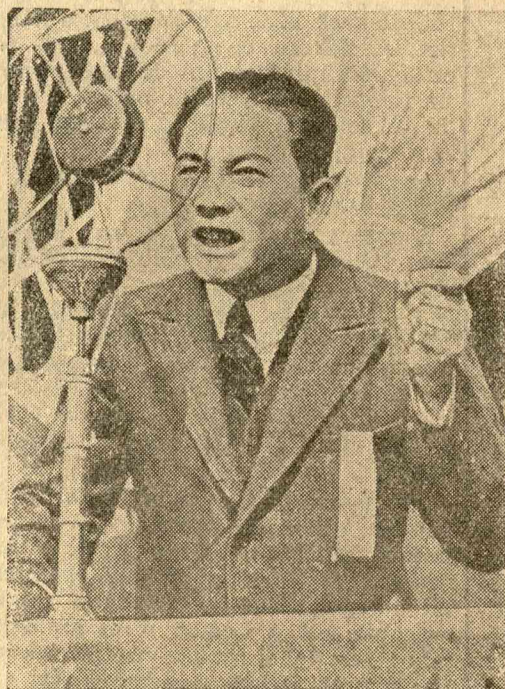
A koporsók elhelyezése a müncheni Északi Temetőben.

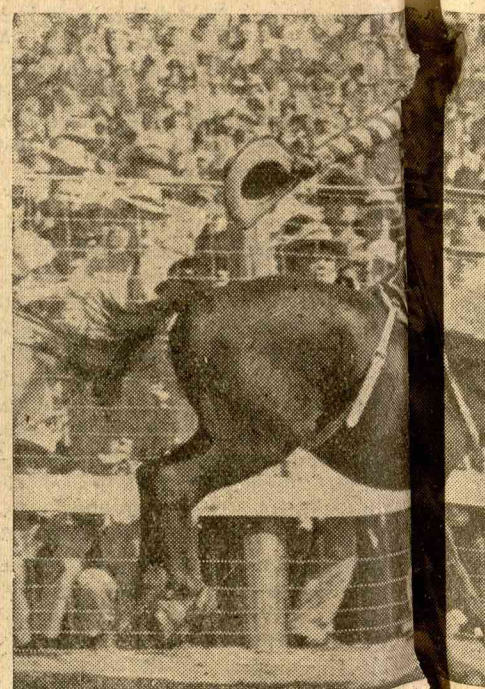
VILNA MEGSZÁLLÁSA. Vitkauskas tábornok elűzi a megszálló csapatokat.

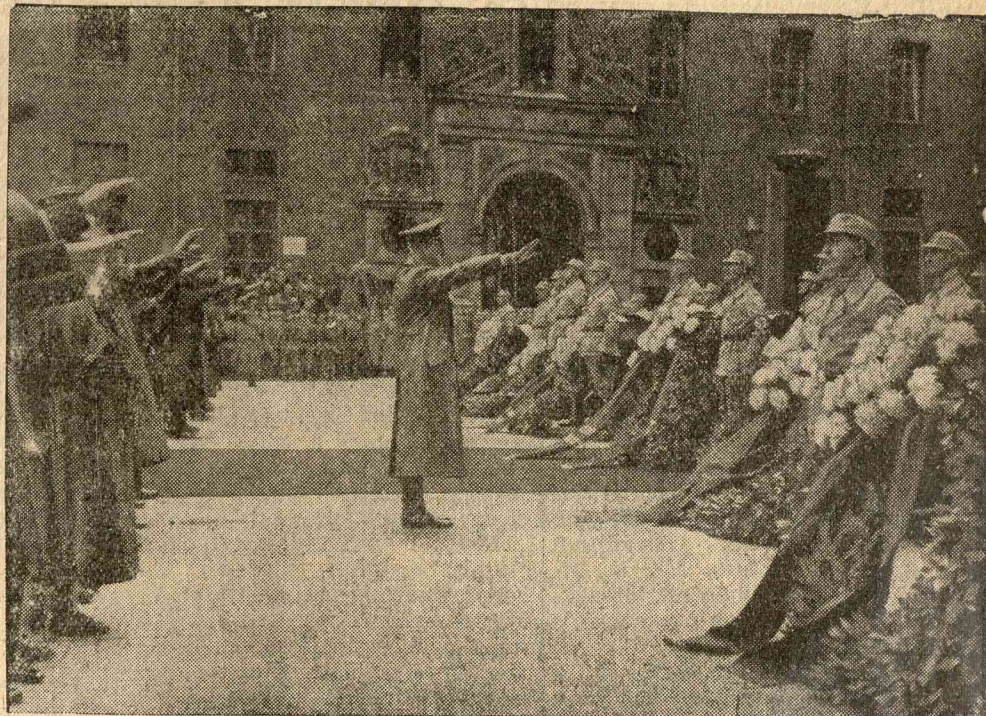
A NYUGATI HADSZÍNTÉREN az angol katonák szabad idejükben a mozgókönyvtár különböző könyveit válogatják és olvassák.

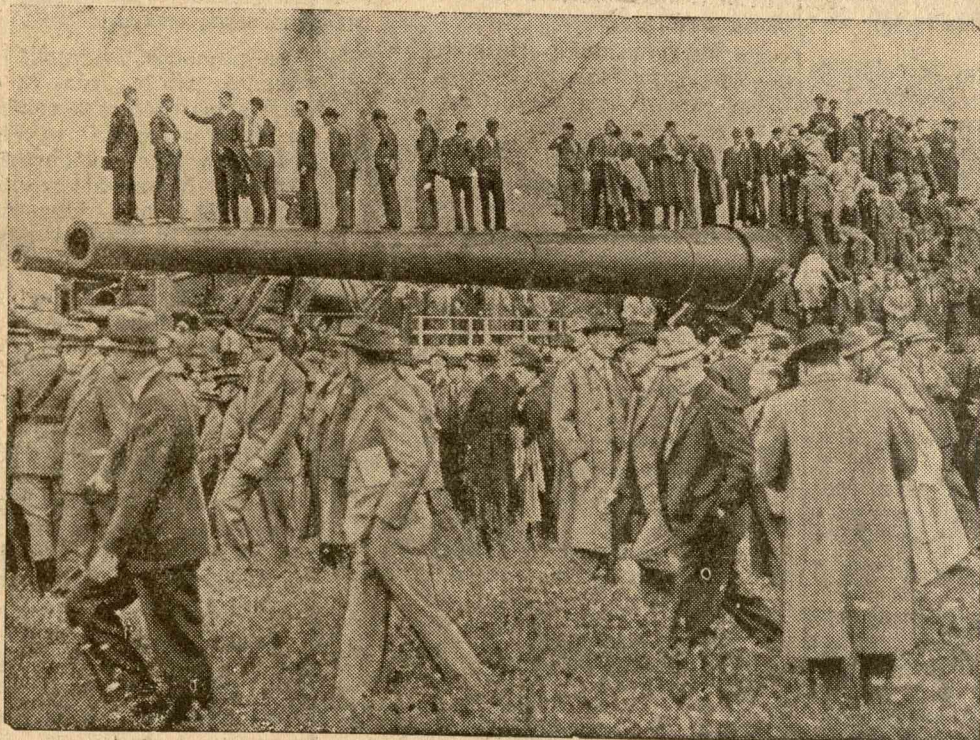
WANG CSING WEI rádióbeszédet mond, amelyben bejelenti, hogy megalakítják a japánbarát középkinai kormányt.

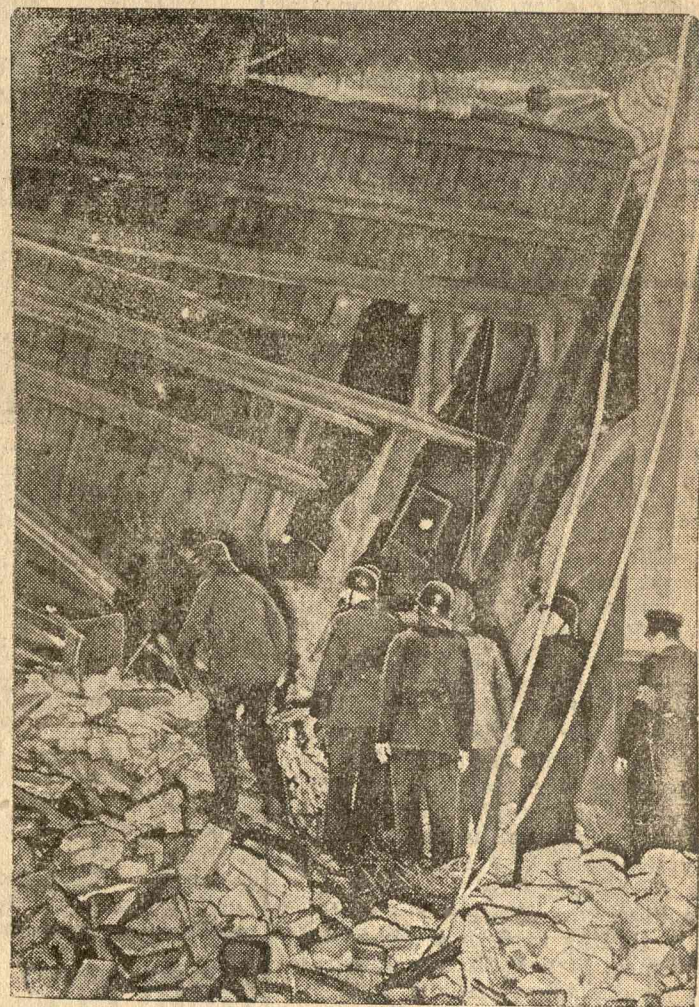
FEGYENCEK LŐVERSENYE. A rendezik a fegyencek löversenyét a mezésének.

A MÜNCHENI MERÉNYLET ÁLDOZATAINAK TEMETÉSE. Hitler kancelár a halottak koporsója előtt megadja az utolsó tiszteletet.

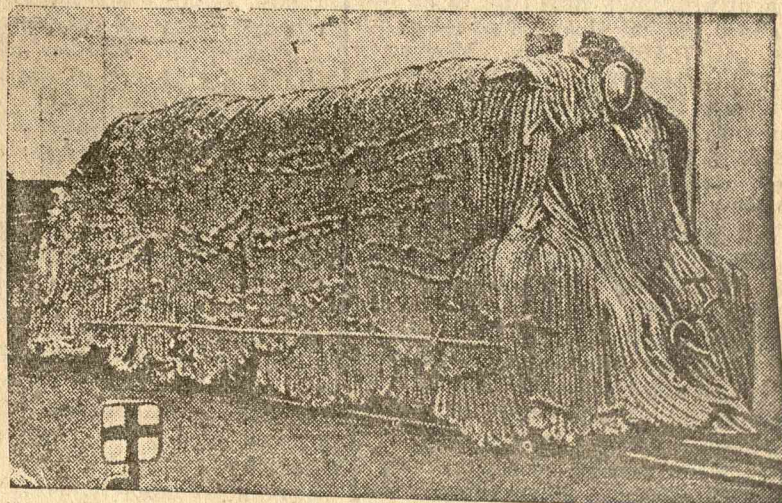
AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK BÜSZKESÉGE. Az amerikai tartalékosok egy küldöttsége meglepetésként Amerika büszkeségét, a 40 centiméteres aber-deeni partvédő ágyút.

A MÜNCHENI MERÉNYLET UTÁN. A Bürgerbraukeller nagyterme a pokolgép felrobbanása után. Ezen a helyen beszélt a Führer, aki feltétlenül áldozata lett volna a merényletnek, ha előbb nem távozik.

A HOLLAND GYALOGEZRED disz-
menetben vonul el Amszterdam uccáin.

EZ A SZOKATLAN KÜLSEJÜ, MOZDONY, amelyet eredeti módon lepleztek el, közlekedik az angliai tengerparton elvonuló vasutvonalon. A brit vasúttársaságok így védekeznek a német felderítő repülők ellen.

Terjeszkedik a Szahara

(ALGIR.) Colomb-Bechar sivatagi várospan tanyázik hosszú hónapok óta egy vegyes francia—angol bizottság, amelynek jelentése szerint a Szahara állandóan terjed és ha e zidő szerint megakadályozhatatlan növekedése meg nem állítható, ötven év múlva betemeti a Niger folyót, az egyetlen vizet, amely eddig útját állotta a sivatag szaharai homoknak.

A Szahara végtelen homoktengere évenként átlagban másfél kilométert foglal el nyugati és déli irányban a termékeny földekből és a legújabbban talált, körülbelül hatezeréves feljegyzések alapján megállapítható, hogy a sivatag hat évezreddel ezelőtt egészen jelentéktelen terület volt, melynek déli határai csak a Hoggar hegységig húzódtak. Északon Algír és Tunisz termékeny földjei hatszáz kilométerrel szélesebbek voltak, mint ma. Egyiptom felé az oázisok egész sora állt, mondhatnók rendes, homokmentes országutakat képeztek ott, ahol ma nyoma sincs a vegetációnak.

A bizottság most segítséget kér a nigériaiak számára, mert ha csak husz esztendőig hagyják szabadon garázdálkodni a szaharát, ez időn belül teljesen eltűnnek azok a pálmaerdők, melyek a Niger folyót kelet felől védelmezik a homoktenger ellen. Magas betongátak kal kellene elzárni a homokot a folyótól — állítják a sivatagi kémlelők — és ezt a betongátat mozgathatóvá kellene tenni, évtizedenként egyszer beljebb kellene tolni a Szaharában s akkor állandóan növele lehetne a termékeny területeket nyugat felől, úgy hogy néhány évszázad múlva a Szahara megint azzá válna, ami egykor volt: jelentéktelen kis porfészekké.

Angol szigetlakók

Angolországban többszáz szigetnek van gazdája és az utóbbi években egyre többen akadtak, akik szigetet óhajtanak vásárolni. „Lundy királyáról” már többször megemlékezett a sajtó. Ez az „uralkodó” nem szereti, ha egyszerűen mr. Harmannak szólítják. Szigetét kibérelte a kormánytól és külön királyságot rendezett be magának. Királyságát birt dominionnak mondja és mint szuverén megtagad minden adófizetést. Bélyeget és pénzt is készített a maga arcképével s kijelentette, hogy nem óhajtat pénzközösséget a királysággal. Ezért őt font büntetésre ítélték, de a pör még nem ért véget. Lundy-sziget királya mindenféle régi törvényre és kiváltságra hivatkozik, nem lesz tehát könnyű az igazságot kihozni. Sark-sziget ura magától a királytól bérelte ki a szigetet és „egy lovag fél-hübérlétéért” fizeti érte. Ezt a középkori összeget a kincstár 2 font 10 shilling modern értékben állapította meg. Mrs. Hathaway hübérlétéért mindig személyesen a királynak küldi, akit következetesen „Normandia hercege” címmel szólít meg, mert a csatornaszigeten az angol birtokban maradt utolsó maradványa a Normann hercegségnek. Mrs. Hathaway mint a Sark ura büszke arra, hogy ennek egy részét az ő hercegtől hübérről kapta. A Shianti-szigetek tulajdonosának a XIV. századból való törvény megengedi saját véderő szervezését. De mert az angol királynak hübérese és számára háboru esetén tizenhat pánccal lovatogott kell kiállítania, Mrs. Mason lemond a saját hadseregéről. Szigetén III. György idejéből származó mozsár-ágyu van és egy öreg juhász a tűzért, tiszt és tábornagy. Shaint királynak születésnapján „hadserege” mindig 21 üdvözlést ad. Ebből nem enged az uralkodó. A múlt évben azonban csak huszat lőttek, a huszonegyedik elmaradt, mert — kifogyott a puszkapor. Mr. Blendek, a Hebridák egyik szigetének ura, sohasem mulasztja el, hogy alattvalói számára parlamenti választást írjon ki. Az alkotmány, mit birodalmának adott, úgy rendelkezik, hogy három embert kell a parlamentbe választani. Nem zavarja őket az, hogy mindössze három alattvalója van. Ezek minden évben maguk választják magukat a parlamentbe.

A Nagy Feltaláló nyilatkozik

Szenzációs riport a XX. század legnagyobb találmányáról

— Akarsz egy jó tippet? — szólított meg a barátom.

— Hogy akarok-e? — csak ki vele gyorsan.

— Menj el kérlek N. J.-hez. Csodálatos találmánya van. Hogy mi, azt nem tudom, de világszenzáció lesz belőle, ha megírod.

Feljegyeztem az adott címet és elindultam a Zsenihez, aki a barátom szerint találmányával forradalmasítja a jelenkor technikáját.

Hosszas utánjárással sikerült kieszakoznom, hogy a Nagy Feltaláló fogadjon. Késő este volt, mire bekopogtattam. A keresett ur a jelek szerint éppen világraszóló találmányát tökéletesítette. Alacsony asztal előtt ült és valami bonyolult gépezeten dolgozott. Bemutatkoztam. Nagy kegyesen kezelt, adott és elmorogta nevét. Megható pillanat volt. A sajtó és a Zseni kézfo-gása. Intett, hogy üljek le. Az egyik székről ledobtam néhány kalapácsot, fogót és csavart. Leültem. Elmondtam, hogy mi járatban vagyok.

— Szóval nyilatkozzam? — kérdezte.

— Igen is — feleltem én.

— Nagyon helyes — így ő.

— Igen — így én.

Mély csönd. Megindultam vártam a fejleményeket. De úgy látszott, nem hajlandó beszélni.

— Kérem szépen, hallottam, hogy Önnek szenzációs találmánya van. Erről szeretnék írni.

— Megálljon. Irni akar a találmányomról? Nagyon helyes. Szóval írni akar. Hm. Irni. Szóval írni. Hát jó...

Felragyogtak a szemeim. Csodálatos pillanat. Nyilatkozik Ő. A Nagy Feltaláló.

— Amint tudja, találmányom lényege nem a szokásos hat fordulaton alap-szik. Nem. Szó sincs róla. Hat fordul-at. Ha, ha, ha... Nem. Én másképpen fogtam meg a dolgot. Hét fordul-attal dolgozom. Érti? Hét fordulattal. (Hozzáértően bólogtam.) Szóval hét fordulattal. Na most. A hét fordulattal megszorozzuk 13-al. Tizenhárommal. Az eredményt elosztjuk 5-el. Ennyi az egész. Kolumbusz tojása. Persze erre senki sem gondolt. De, hogy erre valaki rájöjjön, ésszerű kell. (Homlokára ütött.) Mikor a szorzási és osztási műveleteket elvégeztem — kivontam. Érti milyen zseniálisan oldottam meg a problémát? Kivontam. Ha, ha, ha. Kivontam. Kivonni, ez az értelme a dolognak. (Kétségbeesetten bólogtam.) Így történt. Pillanatra elhallga-

tott és szórakozottan piszkálta az orrát.

Meghatva néztem reá. Hogy én erre nem gondoltam. 7x13:5—x. Milyen egyszerű és mégis nagyszerű...

— Miután elméletben megoldottam a problémát, hozzáfogtam a találmány gyakorlati kiviteléhez. Vásároltam 13.79 méter acélhuzalt, rezet, ónt, csavarokat, szóval mindent, ami szükséges volt a kivitelhez. Mikor mindezeket beszereztem, leültem. Igen, leültem. Ugyebár, milyen zseniális dolog. Leültem és hozzáfogtam. Heteken keresztül dolgoztam. De megérté. Most megvan. Igen, megvan. Feltaláltam. Miután feletláltam — felálltam. Felálltam. Érti?

— De kedves uram, tulajdonképpen miről van szó?...

— Várjon. Ne szóljon közbe. Hol is hagytam el? Igen. Felálltam. És most mindenki meg fogja ismerni nevemet. Híresebb leszek, mint Edison. Mert mit talált fel Edison, (ugy, ahogy írva van.) Néhány vacakot. De én? Az én találmányom?...

A Nagy Feltaláló, a Híresebb, mint Edison, a Zseni rám nézett. Teccik érteni? — Rám rézett. Magasztos pillanat volt. Rám nézett.

— De mi a célja, a lényege az Ön találmányának? És mi a neve? — kérdeztem félénken. A Nagy Feltaláló magasra huzta balszemöldökét és megütöközve nézett reám.

— Hogy mi az én találmányom? Hát ön nem értette meg? Nahát. Ilyen világos magyarázat után még ezt meri kérdezni? Látszik, hogy Ön nem zseni.

— Ne tessék kérem haragudni, de...

— Nem haragszom, csak csodálkozom. Érti? Csodálkozom. Szóval nem tudja, mit találtam fel? Az igazat megvallva, zavarban vagyok. De azért elárulom Önnek. A tudósok, a feltalálók légioja dolgozott és dolgozik évszázadok-évezredek óta rajta, de senkinek sem sikerült megoldani a problémát...

— Perpetuum mobile — kiáltottam diadalmasan — az Örök mozgó. Szenzációs. Gratulálok Önnek uram. Zseniális. Mutassa meg a gépezetet, hogy első legyen, aki látta az Örök mozgót megindulni.

— Szívesen megmutatnám, de egy lényegtelen probléma vár még megoldást találmányomon...

— Mi?

— Oh csekélység — az, hogy mo-zogjon...

Moldován Tibor.

Nem lesz többé „Ismeretlen katona”

59 állam elfogadta azt a szabadságot, amely megszünteti az ismeretlen katona fogalmát

(ZÜRICH.) A nagy világháború tömegsírjaiban ezrével fekszenek az „ismeretlen katonák”, akiknek azonos-ságát nem lehetett az ütközetek után megállapítani. A személyazonosságot igazoló jegyek elvesztek az ütkö-zetben, elégték, vagy olvashatatlanok-ká váltak. Sok esetben névazonosság állt fenn vagy pedig rosszul olvasták le a neveket. Ezeknek az „ismeretlen katonák”-nak kultusza túltelte a hábo-rut és ma minden hadviselő ország fő-városában ott áll az „ismeretlen ka-tona” emlékműve, amely előtt csakran hajolnak meg a zászlók, gyakran ke-rülnek új, friss koszorúk ezekre az emlékművekre, amelyek előtt az ál-lamfők delegátusai is tisztelegnek.

A mostani háború sok mindenben különbözik a világháborútól, így ab-ban is, hogy ebben a háborúban nem lesz többé „ismeretlen katona.” A Bernben megjelenő „Schweizerischen Neuheiten und Erfindungen” című fo-lyóirat most megjelent novemberi szá-mában bejelenti, hogy eddig 59 állam fogadott el egy új találmányt, amely lehetővé teszi, hogy minden katona

személyazonosságát megállapíthassák. Az 59 ország által elfogadott megállapodás szerint minden ország minden anyakönyve kap egy sorsszámot. A ka-tonák ruhájába bevarrnak egy rozsdame-ntes fémlapot, amelyre be van vés-ve az ország neve. Ez a fémlap hosszá-ban és széltében 10—10 kockára van beosztva és ezekbe a kockákba lyukas-tással rögzítik be a katona számát. Ez a szám három részből áll: az anya-könyvi hivatal számából (minden orszá-g sorszámmal látja el anyakönyvi hiva-talait), az illető anyakönyvi hiva-tal kötetjének számából és az abban való bejegyzés számából. Egy semle-ges példával megvilágítva: Egy svájci katona Zollinkonból származik, a zol-linkoni anyakönyvi hivatal száma 1390, itt a 21. kötetben 4534. szám alatt van az illető svájci katona bejegyzve. Ekkor az ő tábláján Svájc jelszó alatt a következő szám lesz leolvasható: 1390—21—4534. Így azután nemcsak pontosan megállapítható lesz a katona személyazonossága, hanem még a név-csere sem állhat elő.

Mint említettük — az idézett svájci

Mártonffy

SZÜCSNÉL

REG. MARIA 10.

Gör. kat. (v. Minorita) templom mellett.

Szőrmeárut

legmegbízhatóbban és legolcsóbban vásárolhat. Javításokat, alakitásokat pontosan és gyorsan eszközölünk.

szakfolyóirat szerint — eddig 59 állam fogadta el ezt a rendszert, amelynek egységes bevezetése a vöröskereszt munkáját is nagy mértékben meg fogja könnyíteni.

A finn nikkeltányák és a Szovjet igényei

(LONDON.) Moszkva finnországi igényeinek középpontjában Pecsamo területe áll. Ha ezt a területet, amely Finnország lappok-lakta hóvidéke, Oroszország megszerzi, akkor egyrészt a szovjetek rátették a kezüket Látaha mari kikötőjére, amely jégmentes és sokkal jobban felszerelt, mint Murmansk, másrészt pedig biztosították maguknak Finnország legjelentősebb bányagazdaságait.

A pamacsoi Ivalajoki mellett igen jelentős arany-, réz- és ónerek húzódnak s tekintélyes a vasércbányászat is. A vasércrétetek egyenes folytatását veszik a híres svédországi vasérctelepeknek. Moszkvát azonban különösen a nikkelt izgatja. Ugyanis Pecsamóban aknázzák ki Európa egyetlen nikkeltányáját.

A nikkelt a hadiipar szempontjából elengedhetetlenül fontos fém. A világ nikkeltermése évente 115.000 tonna. Ennek a mennyiségnek 90 százalékát Anglia és Franciaország monopolizálja (Kanada évi 104.000 tonna, Uj-Kaledónia pedig évi 9400 tonna nikkelt termel és szállít). Ezzel szemben Németország és Oroszország nem rendelkeznek egyetlen gramm nikkellel sem. Természetes, hogy a nikkeltnek a fenti két főforrása jelenleg elzárult a német és orosz piac előtt.

Ezért fordít Moszkva oly szenvedélyes figyelmet a finnországi lappföld felé. Itt ugyanis igen jelentős nikkeltértek húzódnak, amelynek kiaknázása még igen primitív, de könnyen fejleszthető lenne, még pedig a szakértők megállapítása szerint oly mértékben, hogy a produkció fedezni tudná a német és orosz hadiipar egész szükségletét.

A finnországi nikkelttermelés mindössze négy esztendővel ezelőtt kezdődött meg. A bányák, amelyek Koltagöngäs mellett fekszenek, eleddig egész termelésüket a norvég fémföldolgozó iparnak adták le. A bányákat Läänahamari kikötőjével kitűnően kiépített utak kötik össze. Ezt a területet a régi cári világban (akkoriban még Pesenga volt a vidék neve) a 8 hónapos télszakon át magas hó borította. Most az utak kitűnően használhatók az egész esztendőn keresztül, mivel a hó elől végesvégi falak védelmezik az utat. Így azután a teherautók forgalma újévtől Szilveszterig pillanatig sem szűnhet. Läänahamari kikötője sohasem fagy be és a hajók innen indulnak utra a norvégiai Bergen és Stavanger felé.

A Szovjeteknek Pecsamóra vonatkozó igényeit Moszkva etnikai indokokkal magyaráztatja. Ezek az indokok igen népszerűek és mutatósak... a valóságban azonban most is, mint máskor is legtöbbször, nyers érdekek húzódnak meg mögötte.